

“ОИЛА ВА ГЕНДЕР” ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

Ҳ.НОРҚУЛОВ

ЁШ КЕЛИН ВА КУЁВЛАРНИ ОИЛАВИЙ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШ

“Mahalla va oila” нашриёти
Тошкент – 2024

УЎК: 0000000

КБК: 0000

X 83

Норқулов Ҳ.

Ёш келин ва куёвларни оилавий ҳаётга тайёрлаш [Матн] / Ҳ.Норқулов. – Тошкент: “Mahalla va oila” нашриёти, 2024. – 144 б.

Масъул муҳаррир:

О.Мусурмонова – педагогика фанлари доктори, профессор

Тақризчилар:

Ў.Шамсиев – психология фанлари доктори, доцент

А.Мухсиева – педагогика фанлари доктори, доцент

Мазкур қўлланма Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 31 декабрдаги “Оила институтини яна ривожлантириш ва ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 820-сон қарорида белгиланган устувор вазифаларни амалга ошириш мақсадида “Ёш келин-куёвлар мактаби” учун ҳар бир туман (шаҳар)да ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш учун ишлаб чиқилган.

Шунингдек, ушбу қўлланма воситасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 7 мартдаги “**Оила ва хотин-қизларни тизимли қўллаб-қувватлашга доир ишларни янада жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида**”ги ПФ-87-сон ,2022 йил 28 январдаги “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги ПФ-60-сон, 2023 йил 21 декабрдаги “Оила ва хотин-қизлар қўмитасининг фаолиятини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-208-сон Фармонлари, 2023 йил 21 декабрдаги “Оилаларни мустаҳкамлаш ва хотин-қизлар фаоллигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 401-сон Қарорларида белгиланган устувор вазифалар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий талаблар асосида никоҳланувчи ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, оилавий ҳаётнинг маънавий-ахлоқий, ҳуқуқий, психологик, тиббий, иқтисодий, педагогик аспектларига доир билим ва малака ва кўникмаларини ривожлантириш назарда тутилади.

ISBN 978-9943-0000-0-0

© “Оила ва гендер” илмий-тадқиқот институти, 2024

© “Mahalla va oila” нашриёти, 2024

КИРИШ

Оила жамиятнинг мустаҳкам пойдевори, жамият фаровонлигини ва мустаҳкамлигини таъминловчи қудратли кучидир. Жамиятнинг муҳим бўғини бўлган оилалар қанча тинч ва тотув бўлса, шундагина давлат тинч ва барқарор равнақ топиши табиийдир. Оилаларнинг мустаҳкамлиги ва маънавий баркамоллиги учун ўз навбатида ёшларни оила қуришга ҳар томонлама тайёрлиги, хусусан ёшларни мустақил ҳаётга тайёрлаш зарур омил ҳисобланади. Шу боис, оилани мустаҳкамлаш, оила манфаатларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш давлат сиёсатининг устувор вазифаларидан бирига айланган. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев таъбири билан айтганда **“Оила – кичик Ватан, оила тинч бўлса, Ватан тинч бўлади”**.

Замонавий ёшларни оилавий ҳаётга мақсадли тайёрлаш тақозо этилади. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги “2022–2026 йилларга мўлжалланган янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги ПФ-60-сон, 2022 йил 7 мартдаги **“Оила ва хотин-қизларни тизимли қўллаб-қувватлашга доир ишларни янада жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги** ПФ-87-сон, 2023 йил 21 декабрдаги “Оила ва хотин-қизлар қўмитасининг фаолиятини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-208-сон Фармонлари, 2023 йил 21 декабрдаги “Оилаларни мустаҳкамлаш ва хотин-қизлар фаоллигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 401-сон Қарори, Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 31 декабрдаги “Оила институтини яна ривожлантириш ва ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 820-сон қарори ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган вазифаларнинг муҳим жиҳатлари ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлашнинг ҳуқуқий асосидир.

Ушбу ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар асосида турли ёшдаги ёшлар оилавий ҳаётнинг маънавий, ижтимоий-иқтисодий асослари, оилани

ЁШ КЕЛИН ВА КУЁВЛАРНИ ОИЛАВИЙ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШ

5-Боб: Оилада психологик барқарорликни таъминлаш.

Оиладаги шахслараро муносабатларни йўлга қўйиш

1. Оилада психологик хизмат кўрсатиш масаласи 69
2. Оилада психологик барқарорликни таъминлаш..... 74
3. Оиладаги шахслараро муносабатларнинг ўзига хослиги 77

6-Боб: Оила мустаҳкамлигини таъминлашда диний-ахлоқий қадриятлар. Қуръони Карим ва Ҳадиси шарифларда эр-хотиннинг ўзаро муносабатлари ва мажбуриятлари

1. Оила мустаҳкамлигини таъминлашнинг ўзига хослиги 84
2. Диний-ахлоқий қадриятларнинг мустаҳкам оилага таъсири 87
3. Қуръони Карим ва Ҳадиси шарифларда эр-хотиннинг ўзаро муносабатлари ва мажбуриятлари 91

7-Боб: Глобаллашув шароитида ўзбек оиласидаги муаммолар ва ўзгаришлар: оилада тазйиқ, зўравонлик ва агрессия

1. Глобаллашув шароитида оила масалалари 100
2. Ўзбек оиласидаги муаммолар ва ўзгаришлар..... 103
3. Оилада тазйиқ, зўравонлик ва агрессиянинг олдини олиш 107

8-Боб: Оилада соғлом турмуш тарзини шакллантириш ҳамда репродуктив саломатликни мустаҳкамлаш. Ҳомиладорлик даврида вужудга келиши мумкин бўлган тиббий ва психологик ўзгаришларнинг ўзига хос хусусиятлари

1. Оилада соғлом турмуш тарзини шакллантириш 115
2. Репродуктив саломатликни мустаҳкамлаш масалалари 117
3. Ҳомиладорлик даврида тиббий ва психологик ўзгаришлар..... 121

Хулоса 133

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати..... 136

Ҳ.НОРҚУЛОВ

ЁШ КЕЛИН ВА КУЁВЛАРНИ ОИЛАВИЙ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШ

“Mahalla va oila” нашриёти
Тошкент – 2024

Нашр учун масъул: **Б. Мавлонов**
Муҳаррирлар: **У. Юнусов,**
Ў. Номозова
Бадий муҳаррир: **Ф. Собиров**
Дизайнер-саҳифаловчи: **Л. Абдуллаев**

1940

Нашриёт рўйхат рақами № 1043191. 24.09.2021-й.

Босишга рухсат этилди: 15.04.2024.

“Good Pro” гарнитураси. Қоғоз бичими: 70x100 $\frac{1}{16}$

Нашриёт босма табағи 5,1.

100000, Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек тумани,

М.Исмоилий кўчаси 1-Г уй.